

Sprawozdanie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
z realizacji zadań pomocy społecznej za 2011 rok.

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do obowiązków Kierownika ośrodka pomocy społecznej należy składanie Radzie Gminy corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Nadrzędnym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób, które nie są w stanie pokonać trudności, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Z zadań pomocy realizujemy:

Zadania własne o charakterze obowiązkowym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów *o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia*;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;

- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywanie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania zlecone gminie:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zarówno zadania zlecone, jak i własne Gminy w zakresie pomocy społecznej. Teren na którym działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadcząc pomoc środowiskową podzielony jest na pięć rejonów opiekuńczych w których pracuje 5 pracowników socjalnych. Do realizacji zadań ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zatrudnionych jest 2 pracowników.

Ponadto zatrudniono w ramach prac społecznie-użytecznych 12 opiekunek, które świadczyły usługi opiekuńcze u osób chorych. W ramach robót publicznych zatrudniano czasowo 1 pracownika biurowego.

Od 1 września 2008r. tut. Ośrodek przystąpił do realizacji projektu „**Nadzieja na lepsze jutro**” współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII. Promocja integracji społecznej. Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji. Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

W ramach projektu są zatrudnieni - koordynator projektu oraz pracownik socjalny.

Rolę i zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej określają:

- ustawa o pomocy społecznej,
- rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy,
- Uchwały Rady Gminy.

Działalność ośrodka finansowana jest z dwóch źródeł tj. budżetu państwa i budżetu gminy.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;

- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zgodnie z art.8 ust.1 prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 477 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”;

W 2011 roku sytuację z realizacji zadań pomocy społecznej obrazują dane statystyczne wykazane poniżej :

- 1868 wniosków o udzielenie pomocy,
- 232 wniosków o dodatki mieszkaniowe,
- 29 wniosków o skierowanie na Komisję Lekarską,
- 251 rodzin ubiegało się o dożywianie dzieci,
- 1749 wniosków o świadczenia rodzinne, oraz fundusz alimentacyjny,
- 152 wnioski o rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne,
- 2 wnioski o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej ,

Do wszystkich wniosków o udzielenie pomocy pracownicy socjalni zobowiązani byli przeprowadzić wywiady środowiskowe , które były podstawą do wydania stosownych decyzji.

Realizując powyższe wnioski wydano :

- 687 decyzji w sprawie zasiłków okresowych,
- 234 decyzji w sprawie dodatków mieszkaniowych,
- 780 decyzji w sprawie zasiłków celowych,
- 65 decyzji w sprawie zasiłków stałych,
- 497 decyzji w sprawie dożywiania i usług opiekuńczych,
- 1705 decyzji na świadczenia rodzinne ,
- 119 decyzji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 152 rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne
- 685 decyzji o zasiłek celowy na dożywianie,
- 1 decyzja o umieszczenie w DPS,
- 2 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Ogółem wydano 4927 decyzji z czego: 22 osób wniosło odwołania.

- 11 odwołań utrzymano w mocy,
- 11 odwołań przekazano do ponownego rozpatrzenia,

Na realizację powyższych decyzji wydatkowano :

- składki zdrowotne /pomoc społeczna, świadczenia rodzinne/- 27.595,01 zł
- zasiłki okresowe – 392.633,02 zł
- zasiłki celowe – 74.818,88 zł
- zasiłki stałe – 217.119,00zł
- zdarzenie losowe – 13.000,00 zł
- usługi domowe – 16.600,00 zł / od 1.04.2011r. do 30.09.2011r./
- dodatki mieszkaniowe – 184.047,80 zł
- dożywianie dzieci – 255.998,96 zł
- zasiłki na żywność – 216.945,11zł
- sprawienie pogrzebu – 3.862,00 zł
- odpłatność za DPS – 147.512,45 zł

- rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – 30.000,00 zł
- zasiłek celowy dla uczestników projektu systemowego – 19.708,00 zł
- zakup żywności z Banku Żywności – 8.177,12 zł
- transport żywności z banku Żywności – 9.680,00 zł

Ośrodek realizuje świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny na które wydatkowano: 4.954.792,98 zł

z tego na :

- świadczenia rodzinne - 4.383.161,70 zł
- fundusz alimentacyjny - 314.762,99 zł
- opłacenie składek ZUS - 107.354,59 zł
- obsługa świadczeń - 149.513,70zł

Ogólnie w roku 2011 wydatkowano kwotę 6.572.490,33 zł z tego ze środków własnych 497.221,21 zł i dotacji celowej 6.075.269,12 zł.

Udział środków własnych w realizacji w/w zadań stanowi 7,57 %.

Osobom podejrzanym o nadużywanie alkoholu udzielono pomocy w formie bonów żywnościowych.

Realizując zadania z pomocy społecznej objęto pomocą w ramach zadań własnych i zleconych w/g niżej wymienionych świadczeń tj.

1. Zasiłki stałe - 73
2. Zasiłki okresowe - 240
3. Dożywianie - 496
4. Usługi opiekuńcze - 12
5. Zasiłki celowe - 470
6. Składka zdrowotna – 52
7. Odpłatność za pobyt w DPS – 7 osób

Ośrodek od roku 1994 realizuje ustawę o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych, celem tej ustawy jest przyznawanie dodatków mieszkaniowych, które również przyczyniają się do poprawy sytuacji finansowej rodzin.

Od 1 maja 2004r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o świadczeniach rodzinnych oraz od dnia 1 września 2005 do dnia 30 września 2008r. realizował ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Od dnia 1 października 2008r. rozpoczął realizację ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Od 1 września 2006r. przejął wypłacanie świadczeń rodzinnych dla wszystkich mieszkańców naszej gminy.

Wypłata świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego jest zadaniem zleconym gminie.

W roku 2011 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej rozpatrzył 1749 wniosków o świadczenia rodzinne oraz fundusz alimentacyjny i 152 wnioski o rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

W roku 2011 zrealizowano **IV edycję** projektu systemowego „**Nadzieja na lepsze jutro**” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Priorytet VII Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013

W projekcie rozpoczęło udział 58 osób, 43 osób objęto Kontraktami Socjalnymi, 15 osób objęto Programem Aktywności Lokalnej.

Celem głównym projektu było podniesienie aktywności społecznej i zawodowej 52 osób (43K,9M), korzystających z pomocy społecznej, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym z terenu gminy Biskupiec do końca 2011r.

W ramach kontraktów socjalnych zajęcia realizowane były w 2 grupach:

I grupa: Warsztaty psychologiczne, Warsztaty wspierające prowadzenie gospodarstwa domowego z ekonomistą, Warsztaty aktywnego spędzania wolnego czasu ze specjalistą, kurs komputerowy, Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy z doradcą zawodowym, Warsztaty profilaktyczne na temat zdrowego trybu życia z pielęgniarką.

II grupa: Warsztaty psychologiczne, Warsztaty wspierające prowadzenie gospodarstwa domowego z ekonomistą, kurs pilarza, kurs handlowiec z obsługą kas fiskalnych, Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy z doradcą zawodowym, Warsztaty profilaktyczne na temat zdrowego trybu życia z pielęgniarką

W ramach grupy III Programu Aktywności Lokalnej realizowano: warsztaty psychologiczne, kurs prawo jazdy kat. B, kurs opiekunka do dzieci, warsztaty zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, zwłaszcza w formie spółdzielni –podstawy-przybliżenie uczestnikom, jak postępować przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej, Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy z doradcą zawodowym, Warsztaty profilaktyczne na temat zdrowego trybu życia z pielęgniarką.

Dla wszystkich grup odbyły się spotkania społeczno-edukacyjne oraz wyjazd kulturalno – integracyjny do teatru.

Zatrudnieni – koordynator projektu oraz pracownik socjalny, wynagradzani są przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na realizację w/w zadań wydatkowano **164 797,15 zł.**

Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc z GOPS-u jest bezrobocie.

Z ogólnej liczby **546** rodzin korzystającej z pomocy 64,5% stanowią rodziny, które dotyka ten problem.

Generalnie bezrobocie jest często skutkiem innych problemów istniejących w rodzinach, takich jak: nadużywanie alkoholu, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy długotrwała choroba. Negatywnym zjawiskiem w naszych rodzinach jest przemoc w rodzinie.

Policja sporządziła 31 „Niebieskich Kart”. Najczęściej jest stosowana przemoc fizyczna i psychiczna, a jej ofiarami bywają zarówno dzieci jak i osoby dorosłe. Wszyscy sprawcy przemocy w rodzinie zostali skierowani na komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.

Marginalny problem to sieroctwo i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (pomocą objęto 2 osoby).

Zdarza się, że niektóre osoby długotrwale korzystają z pomocy społecznej, uzależniają się od ośrodka, stają się roszczeniowi i uważają, że udzielanie świadczeń jest obowiązkiem państwa.

Przychodzą do ośrodka jak gdyby do miejsca pracy po zarobione pieniądze.

To zjawisko uważa się za negatywne, prowadzące do dziedziczenia biedy i wyobcowania ze społeczności lokalnej.

W 2011 roku zgodnie z **Unijnym Programem PEAD** otrzymano **123.019,20 kg** artykułów żywnościowych / mleko, cukier, makaron, mąka, sery twarde, sery topione, kasza jęczmienna, musli, płatki kukurydziane, herbatniki, kasza jęczmienna z warzywami, dania gotowe na bazie makaronu i kaszy, krupnik, kasza manna, kawa zbożowa, masło, chleb chrupki żytni, zupa pomidorowa z ryżem, mleko w proszku/, które wydano dla **1600** podopiecznych / 572 rodziny/.

Wartość żywności w 2011r. wyniosła **267.918,69 zł**

Na realizację tego programu wydatkowano 17.857,12 zł.

Ze środków pochodzących z opłat z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zorganizowano wypoczynek letni dla 80 dzieci. Wypoczynek ten został zorganizowany w ramach ogłoszonego konkursu z zakresu Organizacji Obozu Profilaktyczno-Terapeutycznego przez Wójta Gminy Biskupiec. 21 dzieci skorzystało z kolonii organizowanych przez Kuratorium Oświaty

Należy podkreślić, iż codziennością w pracy pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest praca socjalna. Codziennie wiele osób zyskuje pomoc bądź informację potrzebną do lepszego funkcjonowania rodziny i pomyślnego rozwiązywania problemów życia codziennego.

Jak widać sprawa pomocy społecznej stała się poważnym problemem społecznym naszej Gminy, a Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest dla wielu jedynym źródłem dochodu.

Kierownik GOPS
Dorota Chmielewska

Biskupiec, dnia 14.02.2012r.

